

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΣΚΡΑΜΠΛ
Α.Μ. ΠΡΩΤ/ΚΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 10483
ΤΡΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ 12 – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Α.Φ.Μ. 997224100 – Δ.Ο.Υ. Ε΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 243 / 05.04.2021

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΗΣ Π.Ε.Σ. ΠΡΟΣ ΤΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ)
16/03/2021

«Αξιότιμε κ. Καθηγητά
Καλή Σαρακοστή!

Σας παρακαλώ θερμά να μας απαντήσετε σε κάποιες μικρές απορίες.

1. Στο ΛΚΝ λημματογραφούνται κάποια σύνθετα ρήματα με α΄ συνθετικό το πρόθημα ξανα-. Σε όλα εμφανίζεται διπτυπία στους παρελθοντικούς χρόνους, με ή χωρίς τη συλλαβική αύξηση (λ.χ. ξανάβαλα και ξαναέβαλα, ξανάβγαλα και ξαναέβγαλα, ξανάβλεπα και ξαναέβλεπα, ξανάβρισκα και ξαναέβρισκα, ξανάγινα και ξαναέγινα, ξανάγραψα και ξαναέγραψα, ξανάδωσα και ξαναέδωσα, ξανάρθα και ξαναήρθα, ξανάζησα και ξαναέζησα κλπ.).

Εμείς στο σκραμπλ το ξανα- το χρησιμοποιούμε σε όλα σχεδόν τα ρήματα. Συμφωνείτε ότι είναι δόκιμοι και οι υπόλοιποι τύποι που δεν τεκμαίρονται άμεσα από το ΛΚΝ, όπως π.χ. ξανάθεσα και ξαναέθεσα, ξανάθιξα και ξαναέθιξα, ξανάπεσα και ξαναέπεσα, ξανάριξα και ξαναέριξα, ξανάτριψα και ξαναέτριψα, ξανάχασα και ξαναέχασα κλπ.);

2. Στο ΛΚΝ το ρήμα χιονίζει λημματογραφείται ως τριτοπρόσωπο. Ωστόσο, στο αμέσως επόμενο λήμμα, δηλ. το ουσιαστικό χιόνισμα δίδεται ως ερμηνεία «το αποτέλεσμα του χιονίζω». Η λέξη «χιονίζω» που εμφανίζεται στο ερμηνευμα του λήμματος «χιόνισμα» έχει συντακτικά τη θέση, την αξία, την έννοια ή τη σημασία ρήματος; Μήπως χρησιμοποιείται στη φράση αυτή (συντακτικά) ως απαρέμφατο ή ουσιαστικό, όπως δηλαδή και στις φράσεις "πρέπει να μάθω το Πιστεύω" ή "εξαπέλυσε ένα δριμύ κατηγορώ"; Θεωρείτε δόκιμο να κλίνουμε το ρ. χιονίζω σε όλα τα πρόσωπα;

3. Στο ΛΚΝ το ρήμα αξίζω συνοδεύεται από το κλιτικό υπόδειγμα Ρ2.1, δηλαδή δροσίζω δρόσισα. Επίσης απουσιάζει οποιαδήποτε επισήμανση του τύπου «μόνο στο ενεστ. θέμα». Θεωρείτε δόκιμο τον αόριστο άξισα;

4. Στο ΛΚΝ το ρήμα υφέρπω συνοδεύεται από την επισήμανση «μόνο στο ενεστ. θ.». Ο παρατατικός είναι ύφερπτα ή υφείρπτα;

5. Στο ΛΚΝ το ρήμα εκλείπω δεν συνοδεύεται από κλιτικό υπόδειγμα, αλλά δίδονται ο αόριστος β' εξέλιπτα και το απαρέμφατο (υποτακτική αορίστου) εκλείψει. Θεωρείτε ότι από το απαρέμφατο αυτό προκύπτουν και οι κλιτικοί τύποι του αορίστου εξέλειψα, εξέλειψες κλπ.;

Σας ευχαριστώ και πάλι θερμά για την μέχρι σήμερα πολύτιμη συμβολή σας στην επίλυση των γλωσσικών αποριών μας. Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων.

Μετά τιμής
Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου
της Πανελληνίας Ένωσης Σκραμπλ
Ο Πρόεδρος
Μυρσίνης Θράσος»

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ
05/04/2021**

«Καλημέρα, αγαπητέ κ. Μυρσίνη,

Ευχαρίστως (και γνωρίζοντας ότι οφείλω και κάποιες απαντήσεις ακόμη).

1. Ναι, πολύ καλά κάνετε και δέχεστε το ξανα- με όλα (σχεδόν) τα ρήματα. Μόνο με πολύ λόγια ρήματα δεν θα μπορούσα να το δεχτώ.

2. Στο λ. χιόνισμα το χιονίζω πρέπει να ληφθεί ως "η έννοια του χιονίζω", "το χιονίζειν", όπως θα το έλεγε κανείς στην καθαρεύουσα. Θα κρατούσα το ρήμα μόνο ως τριτοπρόσωπο.

3. Όχι, άξισα με τίποτε!

4. Υφείρπτα (σπανιότατο μεν, αλλά ας μην το αποκλείσουμε).

5. Όχι, μόνο εξέλιπτα (το ΛΚΝ δεν το ονομάζει αόριστο β').

Να είστε καλά
Με εκτίμηση,
Γ. Παπαναστασίου»